

738

4

116

(P) MARTI

ORATIO
PRO CREPITU
VENTRIS

HABITA

AD PATRES CREPITANTES

AB E. M. E. A. D.

REGIO-BRIGÆ,

EX OFFICINA ÆTHONIS,

ANNO MDCCXXXVII.

38765

MARTÍ Y ZARAGOZA, M.
C

O R A T I O

P R O C R E P I T U V E N T R I S

Ad Patres Crepitantes.

CUM semper Crepitum Ventris ab urbē exfulantem & profugum, atque à confortio & hominum consuetudine ejectum expulsumque, ægerrimè tulerim; hoc præcipuè tempore, P. *Crepitantes*, in quo ο' αργιοφαιλιαν τεσσαρακοσεν' de more celebramus, & gravius visum est, & Reipublicæ incolumitati perniciosius. Quid enim tam acerbum, tam deplorandum, ac ne oculis quidem ferreis aspiciendum, quàm delicias populi, publicæ libertatis conservatorem, vel, quod dicere vereor: dicam tamen; salutis aram, à urbe, à Republica, ab hominum conventu eliminâsse, explosisse, exhibilâsse? Aliis in urbe pestibus grassari impunè licet; optimo civi, atque optimè quidem de singulis merito, patriâ perfrui aurâ non licet. Siquidem eò insanix atque vecordix hominum devenit audacia, ut nisi vobis, P. *Crepitantes*, aut cura aliqua Crepitûs conservandi, aut libido fuisset; jam de ejus nomine vel incolumitate actum videretur. Rem sanè omnium difficillimam agnosco, ea quæ com-

muni hominum arbitrato atque sententiâ in-
 terata sunt, vel funditùs evellere, vel aliò
 quam infixâ mentibus opinio permittit, detor-
 quere. Sed cùm sæpè vel ignorantia, vel cæco
 eorum qui suggerunt livore, sententiæ huc il-
 luc facilè distrahantur; ingentem animo fidu-
 ciam haud temerè concepi, à me, si receptam
 vulgò de Crepitu opinionem diluerim ac debel-
 lârim, revocatum iri ac restitutum. Quod haud
 equidem ambigo mihi ex animi sententia
 eventurum, si ejus ortum, educationem, libe-
 rationalium disciplinarum peritiam, animi dotes,
 virtutis splendorem, dignitatem, auctorita-
 tem, reique quâ publicæ, quâ privatæ utilita-
 tem demonstrâro. Necnon malè feriatorum
 capitum calumnias, & convicia in eum jacta
 veritate duce, ac fortuna comite dissipavero.
 Ac primùm, P. C. de ejus antiquitate mihi di-
 cendum judico. Crepitum, quis tam rationis
 expers, tam plumbeus, esse possit qui non ori-
 gine, hominis æqualem fateatur? Statim enim
 ac supremus rerum conditor vitalem illum spi-
 ritum inanimi atque inertî moli insufflavit, vir-
 tusque illa infusa, naturalia munia exercere oc-
 cœpit; quis credat, munus illud tantopere ne-
 cessarium, aëra inclusum atque interceptum,
 naturæque ipsi adcò perniciosum, foras eiec-
 tandi, vel ignorâsse, vel omisîsse? Præsertim ve-
 rò cùm ipse humani exordii parens, & ruboris
 & urbanitatis inscius, nec illum exultantem ac
 erum.

erumpere gestientem, vel compresserit, vel jugulârit. Sermone antiquiorem fuisse, priusque Crepitum invaluisse, quàm verba homines proferrent, vel ex Aristophanis Ranis addiscere possumus, quando nihil sciebant, nisi

Προσπαρδεῖν γ' ἐς τὸ σωμα, ἢ μιν θάσσαι τ' ξυ' αἶλον (a)

Quod ad genus attinet, haud obscuræ conditionis parentes sortitus est. Mitto eorum nugas, qui à Jove stercoreo, sive (ut cum Orpheo) εἰλυμῶ κοπρῶ (b) originem ducere arbitrantur. Parentes quidem habuisse, tum apud omnes auctoritate, tum generis splendore ac nobilitate præstantes; omnibus in confesso est: quamvis & nonnihil ii qui nobis tradiderunt, vel aberrent, vel discrepent. Aristophanes quidem in *Pluto* pultis filium facit; nam cùm dixisset:

Κα' γω' γοῦτ' ἤδη τ' ἀθάρας πολλεν' ε' φλων. (c)

Subjungit postea: (d) μέγα πανυ

Ἄπ' ἐπαρδον. ἢ γαστηρὸς γὰρ ἐπεφύσητο' μῶ.

Si Chamæleonti Pontico poëtæ fides adhibenda, Fabæ filium appellabimus, qui refert Asinum cùm quendam fabas comedentem aspexisset,

A 3

set,

(a) *In os oppedere, & merdâ sodalem foedare.*

(b) *fimo delibuto.*

(c) *Ego tum bonam partem pultis absorpsi.*

(d) *Mirum in modum*

Pepedi: nam venter meus intumuerat.

set , adeò illarum desiderio affectum fuisse , ut ad crepitus ejectiones provocaretur. Telemachus etiam Acharnensis ut illos in numerato haberet , diuturno fabarum alimento confovebat. Rapis Diphilus Siphnius medicus honorem hunc tribuit. Si Zenonem Stoïcorum Principem audire velimus , Lupinorum filium reperiemus , qui ut eam quam de Crepitûs libertate legem promulgaverat , reapse statueret atque obfirmaret , iisdem vesci consueverat. Ego tamen ne tot tantorumque virorum auctoritati adversari videar ; ejus parentes haud temerè appellare audeam allia , cepe , lupinos , fabas , rapa , pultem , aliaque id genus *πνευματικά*.

Habetis genus P. C. nobilissimamque tanti herois profapiam intuemini , ut si qua labes nequam fortassis hominum perfidiâ atque improbitate in honestissimam familiam irrepsisset , judicii nostri spongiâ penitùs abstergatur. Nam quod aliqui objiciunt de Crepitu illo polentario , ex eadem familia , qui à Plauto ignominiosè , ut ipsi arbitrantur , in theatrum adductus est , quum *Curculio* sua ageretur ; plenum quidem dedecoris & probri videri posset ; nisi id ipsum olim fecissent Cypriorum Reges in apparatusissima illa Alexandri Magni pompa in Phoeniciam regressi. (testante Plutarcho.) Et Nero atque Heliogabalus Impp. aliique principes viri. Quid ? Nonne Augustus aliquando respondit , *immunes verberum histriones ?*

Quin

Quin & Histrioniam non fuisse pudori in Græcia, Livius tradidit. Quid? in Græcia? immo nec usquam gentium qui in scenam prodibant olim inter turpes habitos, Macrobius in Cœnis comprobavit. At demus obscuros esse, & Censoriâ notâ inustos. Illi sanè ignominia & dedecoris notâ urendi, qui ultrò in scenam se sisterent, ac Histrionicam artem atque institutum sectarentur: non verò Reus noster, qui attractus, & quasi per vim in scenam detrusus à spurcissimæ conditionis homine, helluone, gurgite, menfarum affecla, & scurra è trivio, parasito scilicet Curculione.

Illa difficilis admodum est, tantopere exagitata quæstio, cujusnam sit ille coloris, quâ facie, quâ corporis habitudine. Quæ ut diluerentur, gallus gallinaceus advocari oportet, qui ... quanto magis hunc, qui crassissimo nidore (absit verbo invidia) prætextatus incedit. Nihilominus, si in re adeò perplexa vel conjecturis uti licet; corporis staturâ macilentum esse & gracilem, vel ex angustissima arctissimaque propriæ domûs janua, quâ sibi exitus patet, intelligere possumus. Cujus rei testem accersire profectò possem Catullum festivissimum scurram, ac nasutissimum fanionem, qui acutissimâ illâ quâ pollebat oculorum acie, videre potuit

Subtile & leve peditum Libonis.

O Veronensium beatissimum, qui tantum he-

roa de facie noscere meruit! Haud nobis, vili popello, & inglorio ita contigit. Quid? nobis? immo nec mortalium ulli post hominum memoriam tantus honos à Diis tributus perhibetur.

Ejus idioma sive linguam P. C. omnes audivimus, intellexit nemo. Ubicumque enim terrarum illum audiveris, exotica dialecto, atque ab hominum captu penitus remotâ, loquentem admirabere. Strepriadem tantummodo Aristophanæum, quocum ille familiarissimè versabatur, ex diuturno frequentissimoque usu atque colloquio, vel prorsus intellexisse, vel assequutum penè judicavero. Ait enim in *Nubibus*: (a)

Χ' ὠ' ππερ βροντῆ τὸ ζωμίδιον παπαγῆ. ἢ
δαινα' κεκραγῆ.

Ἀρτε' μας πρῶτον παπα'ξ. κα' πει τ'
ε' πα' γει παπαπα'ξ.

Χ' ὠ' ταν χε' ζω κομίδῃ βροντα παπαπα-
πα'ξ.

Quæ quidem verba non apud fungos aliquos aut bardos Strepriades protulit, sed coram sapientissimo illo Socrate. Habemus igitur P. C. suam Crepitui dialectum & loquendi normam

(a) *Et jusculum, uti tonitru, strepit intus:
tum fragor editur ingens:*

*Primò sensim pappax: mox inde infert
sonitum papappax.*

Et quando caco, tum demum papapappax.

mam prorsus inesse ; ut falsò qui invidiam illi apud omnes conflare magnopere student , tam arguti Rei incomptam garrulitatem , torporemque nobis objiciant. Oblaterent nunc P. C. obganniant qui Crepitûs hebitudinem & blæsum obtusumque linguæ torporem gravissimis verborum protelis infectantur. Loquitur ille me hercule , immo triplici sermonis dialecto utitur. Nam aliquando *pappax* , qui adultiore sunt ætate *papappax* , qui virili *papapappax*.

Haud parvum negotium faceffere arbitror P.C. ad causam Rei nostri tuendam ; & honestam , & pudicam ejusdem educationem , moresque educationi ipsi animi integritate respondententes. Non enim in mediis civilium negotiorum tumultibus & fastu , sed in secessu , & remota ab ambitu aulæque strepitu solitudine , versari consuevit ac degere

*Forumque vitat , & superba civium
Potentiorum limina.*

Noverat enim haud aliter civile odium , cæteraque imminencia discrimina tutò declinanda , quàm si privatam nactus vitam , sibi potiùs quàm cæteris vivere studeret : atque ita se potiùs (quod portenti instar est) majorem Reipublicæ utilitatem fore allaturum , si vitæ à se actæ testes procul amoveret , ac civium aures pro viribus declinaret. Hinc enim factum est , ut in secretioribus ædium recessibus , in balneis , in privatis cubiculis vitam transfigat : ac deni-

que , sub stragulis , ut Crepitus adolescentis Aristophanzæ , quem Strepsiades fuisse ait,

ἐν πέντε σιούραις ἔγκακορδυλημένον. (a)

Quid si mores spectemus? nonne charitate in cives maxima semper enituit? Missa facio singulari benignitate in omnes collata beneficia. Quis enim vestrum P. C. tam ingrati animi reus videri possit , tam beneficiorum immemor , tam deses , tamque impudica fronte , qui non maxima ejus in vos , in conjuges , in liberos , in familiam , in Rempublicam , in universum denique hominum genus , merita fateatur? Tam latè patent ejus beneficia , ut non gentes modò licèt remotissimæ & barbaræ , non hujus sese charitate adstrictæ fateantur ; sed & ipsæ brutæ animantes naturali amore prosequantur. Sus enim audito ventris crepitu , statim accurrit , mox sterco exceptura.

At quamvis tanto solitudinis capiatur amore ; nonnunquam tamen , animi laxandi causâ , lætitiæ & risûs patiens , immò & auctor , in publicum hominum confessum prodire haud erubescit. Ubi inter cachinnos versatur liberè ac discurret , ipsoque risu apprimè delectatur , ab eoque sæpè evocatus foras erumpit. Quare haud temerè arbitror , Democritum , mortaliū omnium γελασιμώτατον , in hac Crepituū facultate plurimum valuisse.

Libertatis amantissimus semper extitit,

ut

(a) *Quinque stragulis involutum.*

ut Brutus , ut Cicero : nam si quando servituti , & carceribus mancipatur , nullum non lapidem movet , ut repagulis , vinculis , & compe-
dibus quibus detinetur , spretis ; laxatisque
postibus , dilabatur.

Si Crepitûs itidem dotes , & literarum or-
namenta prosequi velimus ; inveniemus pro-
fectò in omni scientiarum , ac liberalium disci-
plinarum genere instructissimum. Ac eloquen-
tiâ quidem plurimum valuisse , vel unico exem-
plo comprobabimus. Cùm enim Metrocles
Hipparchiæ frater , ac Theophrasti discipulus ,
aliquando meditaretur , inter ea nescio quo-
modo crepitu ventris emisso , adeò erubuit , ut
præ animi moerore domi se inclusit , à vita
per inediam discessurus. Quod cùm Crates ac-
cepisset , domum ad eum advocatus accessit ,
cùm lupinis deditâ operâ se priùs ingurgitâset.
Ac monebat illum verbis , nihil ut gra-
vius in se admitteret : quippe portentis simile
futurum , nisi secundùm naturam spiritus fecer-
nere liceret. Ad extremum verò ipse quoque
ventris crepitu emisso , similitudine facti illum
consolatus , confirmavit. Ex eo tempore ipsum
audivit , atque in philosophia plurimùm pro-
fecit. O linguam disertissimam facundissi-
mamque ! O facinus , dignum me hercule quod
immortalis gloria prosequatur ! Noverat profec-
tò Crates , ejus verba nullius ponderis futura ,
nisi potentissimam Crepitûs facundiam tantæ

rei comitem ascisceret. Quis ambigat, egregium Philosophum se gravissimo sententiarum robore præmunisse, tantum negotium aggressurum; incassum tamen, nisi orationi languidæ atque enervi suppetias Crepitus ivisset. Persuasit nempe unico verbo, quod Crates vastissimo sententiarum ambitu minimè potuisset.

Musices itidem peritissimum fuisse, nemo inficiabitur qui Augustini Hipponensis Antistitis libros *de Civitate* legerit. ubi ait, *Nonnullos ab imo sine pedore ullo ita numerosos pro arbitrio sonitus edere, ut ex illa etiam parte cantare videantur.* Talis fuit Germanus quidam in comitatu Maximiliani Cæsaris & Philippi ejus filii, cum in Hispaniam advenissent: nec ullum erat carmen, quod non ille Crepitibus podicis redderet. De Turture ab Aristotele memoriæ proditum est, dum canit, ventris crepitus frequentissimè ejectare. Namque illis ἴδιον συμβαίνει τὸ ἀποψοφεῖν. Atque inde originem traxisse proverbium illud arbitror: *Turtur cantat.* in eos nempe qui imâ parte sonabant. Appositissimè etiam dicitur à Nicarcho πορδὴ τραυλον ἰεῖσα μέλος. (a)

Omnia hæc P. C. nullius essent prorsus momenti ad magnum heroa constituendum, si virtute illa quæ mores gubernat, humanarum actionum moderatrice, destitueretur. At Reus noster ita undecumque egregiis animi dotibus,

VIR

(a) *Crepitus balbum melos emittens.*

virtutisque ornamentis semper excelluit, ut portenti similis videatur. Primò quidem grati animi exemplar mihi proponitur. Eum quippè qui ipsum libere vagari permittit, nec minimum offendisse unquam reperitur; adeò est justitiæ amans, ac memoriæ beneficiorum tenax; immò a molesto tormine, atque intestino tumultu, quod ad exitium conjurabat, quasi Apollo alter *ἄλεξίκακος*, incolumem defendit.

Quis nescit Religionem, Virtutum cæterarum stirpem atque parentem, in Crepitu nostro imprimis commendandam? Telemachus Acharnensis quò eum in promptu haberet, gratissimo alimento confovebat; fabæ nempe ollâ diuturnâ, quâ vitæ curriculum transigebat; haud alia scilicet de causa, nisi ut anniversariam τῶν πυανεψιωῶν solennitatem cum Ventris Crepitu celebraret. O religiosum facinus! O pius! Sed quid Telemachum dico? Athenæ ipsæ Atticæ nulla in Apollinis honorem thymiamata, aroma nullum tanto numini vel gratius, vel acceptius excogitare potuerunt, quàm suavissimum Crepitûs odorem. Quare severissima religionis lege cautum fuit, ne alio alimenti genere quàm leguminibus victitarent.

Unde & Crepitûs frugalitas conspicienda se offert: cum vilibus atque abjectissimis quibusquam contentus, alliis, lupinis, rapis, cepe, faseolis, aliisque id genus præcipuè gaudet

deat ac nutriatur ; luxu autem & opulentiâ vel pereat vel langueat , roburque amittat : unde fit ut lautitias penitens aspernetur.

At quò Reus noster æqui rectique tenacior est , ac jus suum unicuique tribuendi ; eò injuriarum vindex & acrior & severior. Eos siquidem qui comprimere , frænare , & exire conantem frustrare solent ac decipere , tanto persequitur odio , tam vindictæ & cædis avidus laecephit & torquet , ut ad internecionem usque defæviat. Cujus rei quia nec pauca nec obscura exstant exempla P. C. satiùs me molestiæ & fastidio vestro facturum existimavi , si ea silentio prætermitterem. Quòd si mitiùs agat , leniori quodam pœnarum genere de injuria sibi illata vindictam sumit. Nam cum aliqui diù ipsum compresserint , atque exire reluctantem foribus clausis detinuerint , ipsique pugilicè invadenti feliciter obstiterint : dum tamen Crepitus vim erumpere gestientis , atque huc illuc discurrentis incursum evadere conantes , tantillum fores laxant ; vel ab eo commissi clam facinoris produntur , vel attracto secum involucreo conspurcantur & demerdantur , vel utrumque simul. Auctoritatem itidem dignitatemque adeò affectat & sustinet , ut si alicui vel irrisioni vel contemptui fuisse animadvertat , in furorem quasi versus , mirum in modum excandescat , dum irrisorem ipsum pœnâ talionis afficiat. Exemplum vobis præbet P. C. mirabi-

bile illud facinus quod à Frederico Dedekindo ita describitur: (a)

Missus ad externas orator maximus oras

Nuper erat , lingua consiliisque valens.

Virgineo in coetu, dominaeque ante ora potentis

Debuit eloquii tela ciere sui.

Utque in conspectu dominae data copia fandi,

Sollicitus graviter lumina figit humi.

Jamque soluturus facunda viriliter ora,

Ut solitum fieri , flectit utrumque genu.

Sed quia se nimium miser incurvabat in auras,

Edidit ingratum ventre crepante sonum.

Nil tamen hoc factò perterritus , absque rubore

Prosequitur caussae coepta severa suae.

Dissimulant omnes crepitum audivisse, sed una

Non bene quae risum Virgo tenebat , erat.

Dumque sibi indulget nimium ridere loquentem,

Ab! malè virgineas claudit inepta nates.

Et tenuem ventris crepitum subtiliter edit:

Audieris , lyricum dixeris esse sonum.

Tum memor admissi Rhetor sua coepta relin-

quens,

Virgineum alloquitur verba per ista chorum.

Pergite sic ventos ex ordine, pergite Nymphæ

Mittere , quos longum continuisse nocet.

Inde ubi me rursus quoq̃ mittere jusserit ordo,

Officii peragam munia cuncta mei.

Illicò virgineas perfusa rubedine malas

Dejicit ab oculis moesta puella suis.

A 8.

At

(a) Lib. 3. c. 7. de Simplicitate morum.

profectò Claudius Imperator , ac civium incolunitatem detrimentum passuram , nisi Crepitum Ventris dudum relegatum, civitate iterum Romana donaret , & veluti postliminio restitueret. Nec restitueret modò, sed publico convivio , atque epulis optatum exciperet : quod diù meditatus fuerat , edicto de ea re concepto, *quo veniam daret flatum Crepitumque Ventris in convivio emittenti.* Qui quidem honor, exulem per edictum adsciscendi , ante illum tributus est nemini. Sed cùm consultissimo Romanorum Imperatori , conceptam pro tanto facinore animo gloriam , extrema dies arripuisset ; à consortio & societate hominum ejectus , itidem exulare coactus est , cum maximo humanæ salutis dispendio : qui quidem P. C. si in viscera, (ut ita dicam) ac Reipublicæ familiaritatem fuisset revocatus , nunquam in tot misérias incidissemus. Impulerant nempe rei ac salutis publicæ parentem & conservatorem Claudium tot civium clamores ac pericula, quibus consultum iri , munus præcipuum existimavit. Tam arctè denique ejus necessitudine usus est ; tam optimè in illum fuit affectus, ut priùs vocem amiserit , quàm ab ejus consuetudine , & familiaritate desciverit , nam testante Seneca in *Αποκολοκυντωσει*, *ultima vox ejus inter homines audita est , cùm majorem sonitum emisisset illa parte qua faciliùs loquebatur, & omnia concacavit.* Nonne ipse est aura illa

vitalis, qua respiramus? aura siquidem quam Cephalus venator sub arbore recubans, tanto-pere deperibat. Non enim Zephyrum illum flores blandientem, ac caloris æstus mulcentem Cephalus invocabat; sed aërem exercitio atque agitatione ventre conceptum foras avocare, quâ precibus, quâ blanditiis vehementissimè studebat; cuius Zelotypiâ Procris medullitùs torquebatur. Quid? reluctamini P. C.? Ambigitisne de Crepitùs utilitate? Periculum facite. Retundite ejus impetum, exitum referate, præcludite viam. Experiemini, me hercule, vel eo maximè propitio ac sospite hominem indigere. Non de illo tantùm intelligo strepero ac vocali, sed de illo etiam qui tacitò ac sensim subterlabitur. Quis vestrùm P. C. vel unius diei curriculum traducere sospes potuisset? Illi conjugum incolumitas, liberorum salus, familiæ denique indemnitas ac valetudo penitùs referenda. Multa demum sunt P. C. quæ nisi grati animi indicibus accepta referamus, turpissimum animi vitium contraxisse meritò videamur. Quid referam tot tantaque commoda quæ ab ipso in vitæ privatæ usus derivari cernuntur?

Vulgatum est ex Strepfiade Aristophanæo, festivissimo scurra, in *Nubibus* effatum illud:

σα'λπιγγὲς ὁ πρῶτος ἐστίν. (a)

Rogo, P. C. nonne frustra esset, ac nullius
usus

(a) *Tuba podex est.*

ufus tuba illa , abfque deterrimo fuaviffimo-
que tibicine Crepitu? Nifi Crepitus inflâffet,
quorfum tuba? Quendam audiffe vidiffeque me-
mini gibbum , qui quoties libuerat , adeò in-
numerato habebat crepitus , ut non folùm in-
numeros eorum , vi nullâ adhibitâ , ejectaret;
fed eos canentium more inflecteret , acueret,
deprimeretque ; ita ut veluti clâffico quodam,
aut tubâ , lituove , nunc fignum pugnæ daret,
nunc receptui caneret , quafi agmen vel ad cer-
tamen impelleret , vel ab hoftium congressu re-
vocaret.

Quid homini utilius P. C. quàm victus,
atque ejus quærendi institutum & ratio? Hoc
itidem beneficio Reo nostro quamplurimi feſe
devinctos fatentur. Cujus rei ſpecimen ut præ-
beam , exemplum quoddam P. C. ſub hujus
ordinis aſpectum proponam. Fuit Antuerpiæ
Tabellio quidam Amſterodamensis, qui hebdo-
matim ultrò citroque commeabat. Hunc ita
expeditum in emittendis bombis iſtis crepitan-
tibus memorant qui aliquando in illius contu-
bernio fuerunt , ut ad quemvis nutum etiam
ſonum illum abſque ulla verecundia ederet.
Accidit autem ut de vaſe cereviſiæ præſtantio-
ris perſolvendo , paciſceretur cum quodam
hac lege , ut qui in aſcenſu turris Marianæ,
quæ ibi altiffima , plures emitteret crepitus,
præmium acciperet. Eunt aſcitis arbitris , &
ecce Tabellio in quolibet gradu , qui ſexcenti
&

& viginti tres numerantur , crepitum expedite edebat. Idem in descensu facturus , si de altero vase decertatum fuisset. En , Rei nostri auxilio necessitati ac siti subventum est , quo forsitan si destitutus fuisset Tabellio , siti & æstu , rei pecuniariæ defectu laborâisset. Novi quendam mendicum , ferreæ frontis hominem , qui haud aliter ac si muscos proferret modulos , iis Musarum deliciis invitabat , atque ita nimium curiosis pecuniam emungebat. Sunt etiam qui Crepitu nostro pro flabello usi memorantur. Vir quidam nobilis cum ministri abessent , inter prandendum iussit quendam suum contubernalem sibi ventum facere. At ille : Nescio id vestro more. Ergo tuo modo facito , inquit. Igitur ille , elato dextro crure , ventris crepitum edidit. Eo pacto se ventum facere solere , dicens.

Quodnam P. C. adversus maleficia , carmina , philtrea , amuletum eo præsentius atque efficacius? Nihil magas , strigas , sagasque , ac veneficas ita & fugat & terret , quàm illius vel strepitus vel sonus. Testes advoco Canidiam & Saganam apud Horatium , quæ cum in horto coram Priapo Manes cierent , ac veneficia & incantamenta perficerent , cum Priapus ipse metu concitus , quasi vesicâ displosâ pepedisset ; illæ re infectâ

currere in urbem.

Canidiæ dentes , altum Saganæ caliendrum

Ex 3

*Excidere, atque herbis, atque incantata
lacertis*

*Vincula; cum magno risuque jocoque vide-
res.*

Experientiâ ac longo sæculorum usu comper-
tum est P. C. eos maximè qui Crepitûs contu-
bernio arctaque necessitudine usi sunt, quique
apprimè cum eo versati perhibentur, longissi-
mum vitæ curriculum exegisse. Nam Zeno qui-
dem ille Cyprius Stoicæ sectæ conditor, qui-
que illud decrevit; *Crepitus scilicet Ventris;*
haud aliter quàm ructus, liberos esse oportere;
septuagesimum secundum ætatis annum sine
morbo attigit, diù victurus, nisi, quòd cor-
pus lapsu attrivisset, se ipsum strangulâset.
Crates Cynicus, qui Metroclen item Philoso-
phum Crepitibus Ventris solabatur, senio con-
fectus decessit. Et quidem Metrocles ipse Hip-
parchiæ frater, qui inter meditandum aver-
sa illa parte plurimum garriebat, ut tradit Laër-
tius, mortuus est cùm se ipsum ob senectutem
suffocâset.

Jam dudum P. C. actum esset de bajulis, aliis-
que qui onera ultrò citroque deportant, nisi
Crepitûs auxilio reficerentur, atque ad onus
sustinendum denuò se erigerent. Xanthias ille
Aristophanis in *Ranis* oneri profectò succubuis-
set, nisi vocatus ab eo *Crepitus*, suppetias ivis-
set. quum dixit;

Mnd'

Μηδ' ο'πι γοσθ' τον α'χθος 'επι' 'εμαυτῶ

Φε'ρων,

Ει μὴ καθαρῆσαι τις' ἀποπαρδήσομαι. (a)

Petronianus Corax mercenarius, cū oneri ferundo se imparem agnosceret, advocato Crepitu, ut lassitudini vires suppeditaret, *tollebat subinde altiùs pedem & strepitu obscæno simul atque odore viam implebat.* Nec primus sum P. C. qui de illius utilitate differuerim, cū & id ante me viri famosi præstiterint. Ut fecit olim Symmachus apud Martialem:

Pedere te malle: namque hoc nec inutile dicit

Symmachus, & risum res movet ista simul.

Illud denique subjungam, quod olim Nicarchus protulit: *πορδὴ κ' σω'ζει.* (b) Ut non immeritò, P. C. quod Græci dicere solebant, cū quis sternutabat: *ζευ σωσον*; dicere nos potiori jure debeamus cū quis ventris torminibus, atque intestinorum volvolu laborârit, *πορδὴ σωσον,* (c) Portenti igitur simile est P. C. nonnullorum odiū ac livor, ab eoque animi averfio, qui cum ab illo non nisi beneficiis affecti sint, quibus devinci magnopere debuissent, nescio quo sinistro Crepitū fatò, non ipsum tantū, sed ejus nomen (pro Dii immortales!) diris devovent, atque aspernantur, & plusquam Vatiniano odio

(a) *Næque quòd tantum onus feram,*

Ut nisi me aliquis jam sublevet, crepitum emittam.

(b) *Crepitus servat.* (c) *Crepitus serva:*

odio persequuntur : vel , si ejus nomen profere-
runt , non nisi honore præfato id faciunt . In qua
urbe vivimus ? P. C. ubinam gentium sumus ? Fla-
gitium in re esse dicunt , flagitium itidem in no-
mine , ac turpitudinem . Turpiores ipsi , me-
dius fidius , & humanæ incolumitatis , liberta-
tisque publicæ hostes . Tullius , Romanæ elo-
quentiæ parens , ac facile princeps , libertatem
loquendi verecundiam appellavit : atque eam
& sibi & Zenoni placuisse asseverat . Stoïcorum
institutum fuit , suo quamque rem nomine ap-
pellare : unde illud illud ejusdem Scholæ
effatum : ο' σοφος' ευθυρ' ἡμῶν ε'ση . Assere-
bant enim (nec injuriâ) nihil esse obscœnum ,
nihil turpe dictu . Infaniunt igitur , atque inepti-
unt isti Crepitomastyges , qui tectis verbis
quàm apertis eloqui malunt . Stipites istos &
blennos , quàm Stoïcos sequi malimus ? ne Di-
sint . Quid etiam de iis dicam , qui cùm Ven-
tris Crepitum æquo animo ferant ; Visium ta-
men , germanum ejus fratrem , immò & uteri-
num , convitiorum plaustris onerant , diris de-
vovent , ac maledictorum jaculis confodiunt ?
eâ scilicet de causa , quòd nares potiùs quàm
aures percutiat , atque invadat ; & tacitus , si-
cariorum more , proserpat ; quin adsit contra
illum se muniendi facultas . Ἐδόνιον Græci il-
lum vocant , seu Ἐδεομον' , ut à sonoro illo &
crepitante discernant , cui πορθεν' nomen
indidère . Qui hæc in Visio accusant P. C. haud
ali-

aliter se gerunt , quàm qui modestiam , silentium , taciturnitatem criminantur : quam veteres Philosophi adeò coluerunt atque amplexi sunt. O mores! ò tempora! in quibus vel ipsa virtus vitio vertitur. Dignissimum laude facinus, atque reverentiam , urbanitatemque laceffunt. Quid enim immodestius , impudentius , ingenio Crepitu esset indignius , quàm colloquia & sermonem inter astantes collatum atque fluentem repentino aliquo strepitu irreverenter obsidere , scurriliter invadere , atque interrumpere? Huncce (prò facinus!) inurbanum appellatis ac rusticum? immo lepidum atque factum! Quid tandem si illorummet sententiâ atque suffragio Rei nostri calumniam vindicavero? Nonne ipsi ejus mores , naturam , vitam, velut impudicam , inhonestam , sordidam , atque invisam diris omnibus insectantur? Prudentissimè igitur eorum opinioni obsecundare Visum mihi videtur , si verum est illud Biantis effatum : *Apprimè decorum illis esse silentium, quibus indecora impuraque esset vita.* Dicebat quidem Pythagoras : *Aut sile, aut effer meliora silentio.* Quid ergo loquatur ille silentio commendatius? Quod si graveolentiam, ac molestum , tetrumque illum flatum nobis objiciant; dicam , è Parthorum esse genere , quibus oris graveolentia peculiaris. Vel respondere sane ipse posset quod Eurypides olim Decamnico objicienti sibi oris graveo-

veolentiam οἱ πὺ πολλὰ ἐν αὐτῷ ἀπόρρητος
ἐγκατεσάπη.

Audaciæ ac temeritatis notam incurram profectò P. C. si omnes tanti herois laudes profequi tentavero. Ea quippè fuit apud veteres de eo existimatio, ut nullum ad amicitiam adumbrandam commodius aptiusque Symbolum vel repererint, vel excogitârint. Unde Martialis:

Nil aliud video, quo te credamus amicum;

Quàm quòd me coram pedere Crispe soles.

Haud ineptè divitiarum quoque Symbolum veteres constituerunt. Unde apud Græcos ἔδειν & πέρδειν pro opulentiam ostentare vel simulare accipiuntur. Quod confirmatur etiam paroemiâ illâ: νεκρὸς κείται ἔδειων. Intellexit optimè Chremylas in *Pluto*, dum de Argyrio Atheniensi viro prædivite ob eximias opes podicis solutissimi, dixit:

Ἀργυρίου δ' ἔχει δια' τῶτον πέρδεται; (a)

Cùm Nicarchus vetus Epigrammatistes elogium aliquod Crepitu dignum posteritati mandare instituisset, nihil ejus dignitate, magnificentiâ, auctoritate dignius invenire potuit, quàm ut Regi, Regiæque majestati comparasset. Sic enim cecinit:

(a) Nonne Argyrius harum causa (nempe, divitiarum) crepitus emittit?

Πορδὴ ἀποκτείνει πολλὰς ἀδιέξοδος ἔσα.

Πορδὴ καὶ σῶζει, γραυλὸν ἰεῖσα μελός.

Οὐκ ὅθεν εἰ σῶζει καὶ ἀποκτείνει πάλι πορδὴ,

Τοῖς βασιλεῦσιν ἴσθη πορδὴ ἔχει δέναμιν. (b)

Et Cario ille Aristophanæus, cùm Deum suum salutare vellet, dignius numine existimavit quàm verbis, Crepitu salutare. Ait enim ille:

προσίοντος γὰρ αὐτῆς μετὰ πάνυ

Ἀπὲρ παρδόν. (c)

Non judicârunt mortales se Ventris Crepitem meritis honoribus prosequutos, nisi ad summum dignitatis fastigium eveherent. Quare Ægyptii omnium sapientissimi ac religiosissimi, in Deorum album retulerunt; ipsique aras, templa, sacrificia, ac pulvinaria statuerunt. Quorum si quis vel intestinos dolores declinâset, vel flatu illo qui in salutem conjurabat, opportunè emisso, imminentem jacturam evâsisset, voto in grati animi signum emisso, tabellam in vernaculi Numinis sacello, hisce verbis exaratam appendebat:

CRE-

(b) Et Crepitus multos nequiens erumpere perdit,

Et servat, balbum quando dat ore sonum.

Ergo si jugulat Crepitus, servatque sonando,

Regibus hunc magnis quis neget esse parem?

(c) Nam propiùs cùm accessisset (Deus),

Mirum in modum pepedi.

CREPITUI. VENTRIS. CONSERVATORI.
DEO. PROPITIO.

QUOD. AUXILIO. EIUS. PERICULO. LIBERATUS:

N. N. M. F. BENEFICII. MEMOR.

VOTUM. SOLVIT. ET. DE. SUO. P.

Quid referam P. C. viros illustres, ac posteritatis memoriâ insignes, qui ab eo, quasi à nobilissima stirpe, nomen traxerunt? Inter quos antiquissima nobilissimaque Pedonum familia; ex qua fuit Pedo Albinovanus, item Pedanius Costa, Pedanius Secundus, Asconius Pedianus, Pedius Consularis, Pedius Blæsus, Pedius cognomento *Quintus*. L. Peduceus, Sex. Peduceus, M. Juventius Pedo. M. Creperejus. Et alii tum populi tum civitates quæ ab eo nomina mutuati sunt. Herbæ item ac frutices, ut *καλέοβδολον*, quoniam folia ejus manu trita *καλέ'ης βδόλον* odore suo referunt. Atque *ονόωξδον* herba quam si comederint asini, crepitus reddere dicuntur. Item proverbia ab eo deducta, ut illud: *Non pedo Thus: Suus cuique Crepitus benè olet: Tussis in Crepitu: Mortuus pedens: Surdo oppedere: & alia si quæ sunt, quæ à Crepitu nostro exordium, atque originem acceperunt.*

Quamvis hæc omnia magna sint, Crepitumque nostrum satis posteritati commendatum relinquunt: nihilominus vel mutila fortuna vel manca alicui forsan videretur, nisi private

tæ felicitatis æmulos , atque hostes fortita quodammodo fuisset. Ea siquidem est P. C. rerum humanarum conditio , ut egregia merita , res eximiè gestæ , ac gloria denique , odio ac livore vacua difficilè comparentur. Quapropter, nescio quo fato , P. C. cùm Reum nostrum summâ devotione ac reverentiâ prosequi debuissent, eâ sunt animi nequitiâ ac pravitate affecti , ut hostili potiùs ac infesto animo omni pudore deposito petulantissimè persequantur. Illam præcipuè calumniam Reo nostro infligunt , quòd astantium nares invadat ; & quamvis compressus , hospite (ut dicitur) infalutato , subfugiat ac dilabatur , cum maximo custodis rubore. Unde erroris etiam & vagabundi notam impingunt , quod servitutis impatiens, & profuga , clam sæpè dilabatur quin dominus persentiscat. Quæ quidem criminatio quàm inepta sit ac inutilis , nemo non videt , qui consilii rectique iudicii sit compos. Quis enim ille, aut ubinam gentium , qui cùm in custodiam rejectus , vinculis compedibusque detineatur , libertatem sibi tantopere adamatam , si oblatam viderit , vel respuat , vel abjiciat? Nemini etiam de proprii Crepitûs graveolentia conqueri licet, si verum est quod circum fertur, *Suus cuique Crepitus bene olet.* Illud sanè immanissimum est , quod infontem, deque nullo crimine appellatum , veluti scelestissimum ac capitis reum , in custodia ipsa confodiunt,
strans

strangulantque. Ecquodnam tantum facinus,
tam immane flagitium admisit, ut eum in aëra
prosilire minimè permittant,

atque aura liberiore frui.

Nec prohibeant modò, sed in ipso carcere ju-
gulent. Piura dicenda mihi forent P. C. nisi
jam oratio longiùs quàm par esset, protracta re-
ceptui canere videretur, ne cùm vos & iudices
& patronos appello, tædio ac molestiâ affectos,
singulari benignitate destitutos inveniam. De-
fendite P. C. Reum inanibus calumniis, obtu-
sisque jaculis impetitur. Reipublicæ delicias,
populi salutem, firmissimum humanæ vitæ præ-
sidium, præsertim difficilimis hisce temporibus
Quadragesimalibus, in queis tot tantaque ma-
la nobis insidiantur, nisi acerrimus ipse huma-
næ salutis vindex eriperet; libertati civium res-
tituite. Quid exteræ dicent nationes, quid bar-
baræ, quid denique vel rustici ipsi, muliones,
bubulci, quibus ea Crepitûs reverentia? Pudeat
vos P. C. tot injurias, tot vulnera, inulta pos-
teris transmisisse. At si scrupulis istis ac super-
stitiosis nostri ævi Crepito-mastygis, Reum nos-
trum exsilio perpetuùm detinere, immotum in-
fixumque animo hæserit; exfulare jubeant Nu-
bes: eas pariter ab orbe exsibilent, quas iti-
dem Strepsiades Aristophanæus pedere annuit.
Infantis, atque de vobis omnibus optimè me-
riti causam tuemini. Vos hætenus ejus digni-
tatem sustinuistis: clientem amplectimini,
quem

quem nisi vindicare pergitis P. C. tanti Ordinis dignitati pessimè consulatur. Publicâ sententiâ atque suffragio revocate. Si domestica exempla tadio habetis; extera, & quidem Græcorum sapientissimorum, ante oculos ponite; Cratetem profero, Zenonem appello, acerri- mum utrumque, gravissimumque Crepitûs vindicem, assertoremque. Qui ambo lege lata decreverunt, Crepitum Ventris libertate donandum: Crates quidem in Cynicorum Republica; Zeno verò in Stoïca; quæ solâ tunicâ differebant. Quod nisi honestum æquumque fuisset, tamque egregiorû Philosophorum, humanæque vitæ moderatorum dignissimum judicâssent, neutiquam sanè fecissent. Habetis veterum vestigia qua prematis P. C. Contubernales vestros eo rubore liberate. Reum nostrum maximo devincietis beneficio. Reipublicæ salutem firmioribus fulcietis præsidiis, Hominû consuetudo arctissimis vinculis stabilietur. Virginum verecundia frequentissimis periculis liberabitur. Conjugum, liberorum, familiæ, incolumitas tutissimis aggeribus muniatur, vestrumque omnium dignitati, famæ, auctoritati, magnopere consulatur.

D I X I.

